

Procese și fire de execuție

Tema 5 – Sisteme de Operare

Autori:

Popescu Laurențiu, Ghimie Liliana,
Larisa Mazilu, Balanișcu Dragoș

Cuprins

AUTORI: POPESCU LAURENȚIU – CAPITOLELE 1 ȘI 2.....	3
GHIMIE LILIANA – CAPITOLELE 3 ȘI 4.....	3
MAZILU LARISA – CAPITOLELE 4 ȘI 5.....	3
BALANIȘCU DRAGOȘ – CAPITOLELE 6 ȘI 7.....	3
CONCEPTE FUNDAMENTALE.....	3
APELURILE DE SISTEM DE GESTIUNE A PROCESELOR ÎN LINUX.....	7
APELURILE API PENTRU GESTIONAREA JOB-URILOR ȘI ALE PROCESELOR.....	8
COMPARAȚIE ÎNTRE IMPLEMENTAREA PROCESELOR ȘI FIRELOR DE EXECUȚIE LA WINDOWS ȘI LINUX.....	8
ALGORITMUL DE PLANIFICARE ÎN LINUX ȘI WINDOWS ȘI DIFERENȚA FAȚA DE MODELUL FOLOSIT ÎN UNIX.....	19
EMULAREA PROGRAMELOR MS-DOS.....	22
PROCESUL DE PORNIRE A SISTEMULUI DE OPERARE: COMPARATIE WINDOWS ȘI LINUX.....	24
BIBLIOGRAFIE.....	27

Autori: Popescu Laurențiu – Capitolele 1 și 2

Ghimie Liliana – Capitolele 3 și 4

Mazilu Larisa – Capitolele 4 și 5

Balanîșcu Dragoș – Capitolele 6 și 7

Concepte fundamentale

Chiar dacă un sistem de operare execută la un moment dat mai multe programe simultan, în realitate, un procesor poate rula un singur proces, acestea fiind executate pe rând după un anumit algoritm de planificare. La nivelul aplicațiilor programele apar ca și cum ar fi executate simultan.

Utilizatorul poate rula, spre exemplu, în același timp un player de muzică, un browser de internet și un wordpad. Toate aceste programe care sunt în execuție se numesc procese și sunt secvențe de instrucțiuni care rulează într-o manieră secvențială, concurând pentru folosirea resurselor calculatorului, precum procesorul, memoria sau hard-diskul. Fiecare dintre aceste procese este o entitate distinctă și independentă de celelalte procese care se mai află în execuție în acel moment.

Procesul reprezintă un program executat și pus în acțiune. Acesta este alcătuit din două elemente: informațiile necesare pentru planificare la rulare (scheduling information) și spațiul de adresă propriu adică zona de memorie în care se află codul programului, datele și stiva.

Un sistem de procese ierarhizat este necesar pentru a putea organiza într-un mod mult mai accesibil utilizatorilor procesele ce se derulează într-un sistem. Astfel, primul proces pornit

În Linux este procesul *init*. Acest proces este părintele tuturor proceselor ce rulează pe acel sistem. Toate procesele care au rezultat dintr-un părinte se numesc *procesele fiu*. [1]

Sistemul de procese ierarhizate presupune că:

- Fiecare proces din sistem are un proces care l-a creat, numit proces părinte (sau tata) și de la care "moșteneste" un anumit ansamblu de caracteristici (cum ar fi proprietarul, drepturile de acces, s.a.), și poate crea, la randul lui, unul sau mai multe procese fii.
- Fiecare proces are asignat un PID (process identification), ce este un număr întreg pozitiv și care este unic pe durata vieții acelui proces (în orice moment, nu există în sistem două procese cu același PID).

În sistemele de operare UNIX, PID-ul unui proces (*child proces*) fiu este aflat prin funcția *fork()* adresată procesului părinte (*parent process*).

În programe, de regulă părinte, PID-ul poate fi folosit ca atribut de către funcții de control (*waitpid()* sau *kill()*) pentru a executa anumite acțiuni asupra procesului specificat. Dacă sistemul de operare are implementat suport pentru *procfs*, atunci în fișierul */proc/pid* se găsesc informații despre procese.

În sistemele de operare Linux există două procese care se deosebesc de celelalte procese din sistem:

- procesul **idle** care are PID-ul zero (0) și nu se termină niciodată
- procesul **init process** care are PID-ul 1 și nu face nimic altceva decât să aștepte după procesele child ca să se termine (să moară). Acesta nu are proces tată și din el se trag toate procesele din acel sistem.

Procesele *idle* și *init* se regăsesc și în sistemele de operare Windows, aici fiind numite *System Idle Process*, respectiv *System*. (Linux Kernel)

Un aspect foarte important al proceselor este că acestea au întotdeauna spații de adresă distincte, fiecare dintre ele rulând ca și cum toată memoria ar fi a sa. Din aceasta rezultă că procesele sunt izolate între ele și nu se pot accesa unul pe celălalt în mod direct. Totuși există comunicare între ele prin mecanisme IPC (Inter-Process Communication) precum: memorie partajată, socketuri, coadă de mesaje sau semafoare.

Spre exemplu, socketurile sunt concepute să funcționeze precum socketurile de rețea. Ele se pot compara cu niște fluxuri de biți, precum conexiunile de rețea, singura diferență fiind că acestea rămân în interiorul computerului.

Pentru a se folosi eficient un procesor, acesta trebuie să execute concomitent mai multe procese. Deoarece un procesor nu poate să execute la un moment dat decât un singur proces, fiecărui proces activ în acel moment îi este alocată o bucată de timp (*time slice*) prin intermediul unui planificator (scheduler). Dacă un proces, de exemplu, folosește o operație I/O pentru o perioadă îndelungată și nu pune procesorul în mod *idle* într-un anumit interval, se pornește un cronometru care, atunci când expiră, intrerupe procesul consumator de resurse și alocă resursele unui nou proces. Astfel este asigurat faptul că un proces nu poate să dețină monopol asupra procesorului. [2]

Din ce am zis mai sus rezultă două idei fundamentale despre procese:

- Rulează independent pentru că au zone de cod, stiva și date distinct
- Trebuie să fie planificate la execuție astfel ca ele să ruleze în paralel la nivelul aplicației

Firele de execuție (cunoscute ca și procese ușoare – *lightweight processes*) sunt niște fluxuri de instrucțiuni care se execută în interiorul unui proces și pot fi văzute ca un program ce nu are spațiu de adresă propriu deși se afla în execuție. Ele rulează în cadrul unui proces și îi partajează spațiu de adresă al acestuia. Fiecare proces are cel puțin un fir de execuție care rulează în interiorul său. Uneori există mai multe fire de execuție în interiorul aceluiași proces când apare nevoia de lucru în paralel asupra acelorași date. De exemplu în cazul unui editor de texte unde atât programul principal de editare cât și rutina care salvează o copie de siguranță a documentului elaborat de primul, lucrează asupra acelorași date, rezultă că vor exista două fire de execuție în cadrul aceleiași aplicații. [1]

Deși firele de execuție partajează spațiul de adresă al aceluiași proces, ele au nevoie de resurse individuale cum ar fi stiva, regiștrii și contorul program care permit mai multor fire de execuție din cadrul aceluiași proces să urmeze căi diferite de instrucțiuni.

Un **proces** poate fi format din mai multe fire care sunt executate în paralel având în comun toate caracteristicile și resursele principale procesului. Drept urmare, în interiorul unui proces **firele de execuție** sunt entități care rulează în paralel și care impart între ele zona de date și execută porțiuni distincte din același cod. Zona de date fiind comună atrage după sine și faptul că firele de execuție văd la fel toate variabilele procesului, orice modificare efectuată de

un fir fiind imediat văzută și de celelalte. În general un proces propriu zis este de fapt un proces cu un singur fir de execuție.

Făcând o comparație între procese și fire de execuție observăm ca procesele încurajează modularitatea codului ceea ce duce la programe mai flexibile și mai robuste în timp, îmbunătățesc securitatea aplicației, deoarece există module diferite izolate între ele (aflându-se în spații de adresă diferite nu își pot accesa direct datele), iar o breșă de securitate poate fi mai greu exploatată pentru a duce la compromiterea întregii aplicații, pe când firele de execuție având bucăți de cod și de memorie comune, o eroare se poate propaga în mult mai multe direcții ducând la o mai mare vulnerabilitate a sistemului. Deoarece mecanismele de comunicare între procese (IPC) pot îngreuna programarea aplicației, firele de execuție par a fi o soluție mai bună atunci când trebuie accesate frecvent zone de date comune. Un avantaj net superior al firelor de execuție în fața proceselor este paralelismul. Acest avantaj constă în posibilitatea de folosire mult mai eficientă a resurselor sistemului pentru o prelucrare mult mai rapidă a datelor. [4]

Execuția planificată a proceselor presupune că, la momente de timp determinate de algoritmul folosit, procesorul să fie "luat" de la procesul care tocmai se executa și să fie "dat" unui alt proces. Această comutare între procese (process switching) este o operație consumatoare de timp, deoarece trebuie "comutate" toate resursele care aparțin proceselor: trebuie salvați și restaurați toți regiștrii procesor, trebuie (re)mapate zonele de memorie care aparțin de noul proces etc.

La nivelul sistemului de operare, execuția în paralel a firelor de execuție este obținută în mod asemănător cu cea a proceselor, realizându-se o comutare între fire, conform unui algoritm de planificare. Spre deosebire de cazul proceselor, însă, aici comutarea poate fi făcută mult mai rapid, deoarece informațiile memorate de către sistem pentru fiecare fir de execuție sunt mult mai puține decât în cazul proceselor, datorită faptului că firele de execuție au foarte puține resurse proprii. Practic, un fir de execuție poate fi văzut ca un numărător de program, o stivă și un set de regiștri, toate celelalte resurse (zona de date, identificatori de fișier etc) aparținând procesului în care rulează și fiind exploatate în comun. [3]

Kernelul reprezintă componenta centrală a sistemelor de operare. Este responsabil pentru administrarea resurselor sistemului și pentru administrarea accesului programelor la aceste resurse. Există mai multe tipuri de kernel: monolitice, hibride, microkerneluri, nanokerneluri și exokerneluri.

Kernelul stochează lista de procese într-o listă circulară dublu înlănțuită numită **task list** (lista de procese). Fiecare element din task list este un descriptor al fiecărui proces și conține

toate informațiile despre respectivul proces. Descriptorul de proces este de tipul struct `task_struct` care este definit în `linux/sched.h`. [1]

Descriptorul de procese conține datele care descriu programul în execuție: fișierele deschise, spațiul de adresă al procesului, semnalele procesului, starea procesului și multe alte informații utile.

Un **descriptor de fișiere** este un index pentru intrările dintr-o structură de date ce este rezidentă în kernel și conține detalii despre toate fișierele deschise de către sistem. Acest descriptor este necesar pentru că în același moment două aplicații să nu acceseze același fișier și astfel să se ajungă la coruperi de fișiere sau la pierderi de date. [3]

Există trei valori pentru descriptorul de fișiere:

- #0 – Standard input (stdin);
- #1 – Standard output (stdout);
- #2 – Standard error (stderr).

Apelurile de sistem de gestiune a proceselor în Linux

În Linux procesele sunt organizate ca o ierahie având la bază procesul obligatoriu și unic, **init**. Procesul **init** este creat la pornirea sistemului de operare și lansează în execuție alte procese ca, de exemplu, procesele consolelor de logare ale utilizatorilor (de exemplu **bash**) sau diverse programe care rulează în fundal cunoscute și sub numele de daemoni (server web, server de mail, sshd etc). și acestea au la randul lor posibilitatea să lanseze în execuție alte aplicații în funcție de necesitate sau la intervenția utilizatorilor care rulează diverse programe. Rezultă de aici ca mecanismul de gestiune al proceselor este bazat pe un model care are la baza relația între procese de tip **părinte-copil**.

Linux folosește pentru implementarea acestui model funcția `fork()` pentru a crea o copie exactă a programului aflat în execuție rezultând astfel un nou proces – procesul copil.

Apelurile API pentru gestionarea job-urilor și ale proceselor

Apelurile de sistem puse la dispoziție de sistemul de operare LINUX pentru gestionarea proceselor sunt: **fork** și **exec** pentru crearea și respectiv modificarea imaginii unui proces, **wait** și **waitpid** pentru așteptarea terminării unui proces și **exit** pentru terminarea unui proces; pentru copierea descriptorilor de fișier există în LINUX apelurile de sistem **dup** și **dup2**; pentru lucrul cu variabilele de mediu biblioteca standard C pune la dispoziție apelurile **getenv**, **setenv** și **unsetenv** precum și un pointer la tabela de variabile de mediu **environ**. Fiecare proces are un spațiu de adrese de 4GB care este împărțit astfel: 3 GB pentru alocarea procesului, iar în celălalt GB pot fi adresate structurile și simbolurile sistemului de operare în mod protejat. Astfel fiecare proces poate “vedea” sistemul de operare în spațiul său de adrese însă acea zonă nu poate fi accesată decât prin intermediul apelurilor de sistem (procesorul este comutat în modul privilegiat). [4]

Apelurile de sistem puse la dispoziție de Windows (WIN32 API) pentru gestionarea proceselor sunt: **CreateProcess** și variații ale acestuia pentru crearea unui proces; **WaitForSingleObject** și alte funcții de așteptare pentru așteptarea terminării unui proces; **ExitProcess** pentru terminarea procesului curent; **TerminateProcess** pentru terminarea unui alt proces din sistem. Pentru duplicarea descriptorilor de resurse între procese se apelează funcția **DuplicateHandle**. Pentru citirea sau modificarea unei variabile de mediu putem folosi **GetEnvironmentVariable** și **SetEnvironmentVariable** precum și **GetEnvironmentStrings** care întoarce un pointer la tabela de variabile de mediu. Fiecare proces are un spațiu de adrese de 4GB care este împărțit astfel: 2GB pentru alocarea aplicației și în ceilalți 2GB pot fi adresate structurile și simbolii sistemului de operare în mod protejat. Opțional se pot aloca 3GB proceselor utilizator și doar 1GB pentru sistemul de operare. Astfel fiecare proces poate “vedea” sistemul de operare în spațiul său de adrese însă acea zonă nu poate fi accesată decât prin intermediul apelurilor de sistem. [3]

Comparație între implementarea proceselor și firelor de execuție la Windows și Linux

Procese în Linux

Rularea unui program executabil

Cel mai simplu mod prin care se poate rula un proces este prin folosirea funcției de bibliotecă **system**

```
int system(const char*command);
```

Apelarea acestei funcții are ca efect execuția sub forma unei comenzi shell comanda reprezentată prin stringul de caractere *command*. Implementarea **system**: este creat un nou process cu fork; procesul copil rezultat execută prin intermediul exec programul sh cu argumentele -c "command", timp în care părintele așteaptă terminarea procesului copil. [6]

Creerea unui proces

În Linux singurul mod prin care se poate crea un nou proces este prin apelul de sistem **fork**. Efectul acestui apel este crearea unui nou proces, copie a procesului care a apelat fork. Diferă doar PID-ul proceselor, noul proces primind un alt PID de la sistemul de operare. [6]

Înlocuirea imaginii unui proces

Familia de funcții **exec** execută un nou program în care înlocuiesc imaginea procesului curent cu cea dintr-un fișier (executabil). Spațiul de adrese este înlocuit de unul nou special creat pentru execuția fișierului. De asemenea, vor fi reinitializați regiștrii hardware ai procesorului IP (EIP/RIP) și SP (ESP/RSP) și regiștrii generali. Vor fi setate la valorile implicite măștile de semnale ignorate și blocate, ca și handler-ele semnalelor. PID-ul și descriptorii fișierelor ce nu au setat flagul CLOSE_ON_EXEC vor rămâne neschimbați (deoarece implicit flagul CLOSE_ON_EXEC nu este setat). [7]

```
int execl(const char *filename, char *const argv[]);
```

EXECV execută programul descris de pointerul către șirul de caractere filename; vectorul argv e format din pointeri către șiruri de caractere ce descriu argumentele cu care programul reprezentat de filename va fi executat; ultimul element al vectorului trebuie să fie setat pe NULL. Calea către program trebuie să fie completă pentru că nu se caută în PATH. Primul argument este numele programului.

```
int execl(const char *filename, const char *arg0, ...);
```

La EXECL argumentele vor fi date ca parametri ai funcției. Ultimul parametru trebuie să fie NULL, iar primul argument trebuie să fie numele programului.

```
int execve(const char *filename, char *const argv[], char *const env[]);
```

EXECVE este la fel ca `execv`, dar primește un vector de pointeri la șiruri de caractere care descriu variabile de mediu. Ultimul element al vectorului `env` trebuie să fie setat pe `NULL`, iar șirurile de caractere trebuie să fie de forma "VARIABILA = VALOARE".

```
int execl(const char *filename, const char *arg0, ..., char *const env[]);
```

EXECLE este la fel ca `execl`, dar primește un vector de pointeri la șiruri de caractere care descriu variabile de mediu. Ultimul element al vectorului `env` trebuie să fie setat pe `NULL`, iar șirurile de caractere trebuie să fie de forma "VARIABILA = VALOARE".

```
int execvp(const char *filename, char *const argv[]);
```

EXECVP este asemănătoare cu `execv`, dar calea programului nu mai trebuie să fie absolută pentru că va fi căutat în toate directoarele specificate de variabila de mediu `PATH`.

```
int execlp(const char *filename, const char *arg0, ...);
```

EXECLP este asemănătoare cu `execl`, dar calea programului nu mai trebuie să fie absolută pentru că va fi căutat în toate directoarele specificate de variabila de mediu `PATH`.

Daca se folosește orice funcție din familia **exec**, atunci este necesară includerea headerului **unistd.h**. [6]

Așteptarea terminării unui proces

Familia de funcții **wait** suspendă execuția procesului apelant până când procesul (procesele) specificate în argumentele acestuia fie s-au terminat, fie au fost oprite (`SIGSTOP`).

```
pid_t waitpid(pid_t pid, int *status, int options);
```

Procesul apelant va fi blocat până când procesul cu PID-ul `pid` se va termina sau va fi oprit și el la rândul lui.

Valoarea argumentului `pid` poate fi:

- `>0` atunci cand reprezintă PID-ul unui proces;
- `0` (`WAIT_MYGRP`) și atunci identifică orice proces copil din grupul de procese din care face parte procesul apelant;
- `-1` (`WAIT_ANY`) orice proces copil.

Parametrul `options` poate fi setat cu unul sau mai multe din următoarele flaguri (combinat prin SAU pe biți):

- `WNOHANG` – dacă nici unul din procesele specificate nu este terminat, se va ieși imediat din apelul `waitpid` (procesul care apelase `waitpid` nu se blochează);
- `WUNTRACED` – `waitpid` se întoarce și dacă unul dintre procesele specificate s-a oprit, iar informațiile despre această oprire nu au fost încă raportate; dacă acest flag este setat, `waitpid` se întoarce și pentru procesele copil care s-au oprit, dar care nu se află între

procesele “urmărite” de procesul apelant; informațiile despre copii “urmăriți” sunt furnizate chiar dacă acest flag nu este precizat.[4]

Funcția va întoarce PID-ul procesului a cărui stare este raportată; informațiile de stare sunt depuse în locația către care indică status. Funcția se va bloca dacă nici unul din procesele specificate nu este încă terminat (sau dacă nici unul din ele nu este oprit și s-a setat WUNTRACED), mai puțin atunci când este setat WNOHANG, caz în care funcția întoarce 0. Atunci când este eroare se va întoarce -1, iar errno este setat pe:

- EINTR apelul a fost întrerupt de un semnal
- ECHILD nu s-a specificat un PID de proces copil valid
- EINVAL este specificat un flag invalid pentru options

Starea procesului interogat se poate afla prin examinarea statusului cu următoarele macrodefiniții:

WIFEXITED(status) întoarce o valoare diferită de 0 dacă procesul interogat s-a terminat prin exit

WEXITSTATUS(status), dacă WIFEXITED(status) e diferit de 0, arată codul de terminare a procesului

WIFSIGNALED(status) întoarce o valoare diferită de 0 dacă procesul interogat s-a terminat datorită unui semnal netratat

WTERMSIG(status), dacă WIFSIGNALED(status) e diferit de 0, arată numărul semnalului datorită căruia procesul s-a terminat

WCOREDUMP(status) întoarce o valoare diferită de 0 dacă procesul interogat a generat un core

WIFSTOPPED(status) întoarce o valoare diferită de 0 dacă procesul interogat este oprit

WSTOPSIG(status), dacă WIFSTOPPED(status) e diferit de 0, întoarce numărul semnalului care a oprit procesul

Observație

Aceste macrodefiniții primesc ca argument buffer-ul în care se află informația de stare (adică un int), și nu un pointer către acest buffer.

```
pid_t wait(int *status);
```

Varianta simplificată care așteaptă orice proces copil să fie terminat. Este echivalentă cu:

```
waitpid(-1, &status, 0);
```

Pentru a folosi wait sau waitpid trebuie incluse header-ele sys/types.h și sys/wait.h.[7]

Terminarea unui proces

Pentru terminarea procesului curent LINUX pune la dispoziție apelul de sistem **exit** (al cărui antet este descris în `stdlib.h`).

```
void exit(int status);
```

Procesul apelant va fi terminat imediat. Toți descriptorii de fișier ai procesului sunt închisi, copiii procesului sunt "înfiți" de procesul **init**, iar părintelui procesului îi va fi trimis un semnal SIGCHLD. Procesului părinte îi va fi întoarsă variabila `status` ca rezultat al unei funcții de așteptare (`wait` sau `waitpid`).

Pentru terminarea unui alt proces din sistem, se va trimite un semnal către procesul respectiv prin intermediul apelului de sistem **kill**. [4]

Copierea descriptorilor de fișier

```
int dup(int oldfd);
```

Duplică descriptorul de fișier `oldfd` și întoarce noul descriptor de fișier sau `-1` în caz de eroare.

```
int dup2(int oldfd, int newfd);
```

Duplică descriptorul de fișier `oldfd` în descriptorul de fișier `newfd`; dacă `newfd` există, mai întâi va fi închis fișierul asociat. Întoarce noul descriptor de fișier sau `-1` în caz de eroare.

Descriptorii de fișier sunt de fapt un index în tabela de fișiere deschise, ce conține pointeri către o structură ce conține informații despre fișier. Duplicarea unui descriptor de fișier înseamnă duplicarea intrării din tabela de fișiere deschise (adică un pointer). Din acest motiv, toate informațiile asociate unui fișier (lock-uri, poziția în fișier, flagurile) sunt partajate de cei doi file descriptori. Ceea ce înseamnă că operațiile ce modifică aceste informații pe unul din file descriptori (de ex. `lseek`) sunt vizibile și pentru celălalt file descriptor (duplicat) și invers.

Observatie: Există și o excepție: flagul `CLOSE_ON_EXEC` nu este partajat (acest flag nu este ținut în structura menționată mai sus).

Pentru a putea folosi `dup` și `dup2` trebuie inclus header-ul `unistd.h`. [8]

Moștenirea descriptorilor de fișier după operații fork/exec

Descriptorii de fișier ai procesului părinte se moștenesc în procesul copil în urma apelului `fork`. După un apel `exec` descriptorii de fișier sunt păstrați de asemenea, mai puțin aceia dintre ei care au setat flagul `CLOSE_ON_EXEC`.

Pentru a seta flagul `CLOSE_ON_EXEC` se folosește funcția `fcntl` cu un apel de genul:
`fcntl(file_descriptor, F_SETFD, FD_CLOEXEC);`

Pentru a putea folosi funcția `fcntl` trebuie incluse header-ele `unistd.h` și `fcntl.h`.

Trei dintre descriptorii de fișier sunt mai importanți:

`STDIN_FILENO`

toate programele obișnuite conțin acest file descriptor care are valoarea 0; el reprezintă intrarea standard; tot ce utilizatorul scrie la terminal, programul va putea citi din acest file descriptor

`STDOUT_FILENO`

toate programele obișnuite au acest file descriptor care are valoarea 1; el reprezintă ieșirea standard; toate apelurile de genul `printf` vor genera output la terminal

`STDERR_FILENO`

toate programele obișnuite au acest file descriptor care are valoarea 2; el reprezintă ieșirea standard de eroare.[7]

Variabile de mediu

```
char **environ;
```

Un vector de pointeri la șiruri de caractere, ce conțin variabilele de mediu și valorile lor. Vectorul e terminat cu `NULL`. Șirurile de caractere sunt de forma "VARIABILA=VALOARE".

```
char* getenv(const char *name);
```

Întoarce valoarea variabilei de mediu denumite `name`, sau `NULL` dacă nu există o variabilă de mediu denumită astfel.

```
int setenv(const char *name, const char *value, int replace);
```

Adaugă în mediu variabila cu numele `name` (dacă nu există deja) și îi setează valoarea la `value`. Dacă variabila există și `replace` e 0, acțiunea de setare a valorii variabilei e ignorată; dacă `replace` e diferit de 0, valoarea variabilei devine `value`.

```
int unsetenv(const char *name);
```

Șterge variabila denumită `name` din mediu. [4]

Depanarea unui proces

Pe majoritatea sistemelor de operare pe care a fost portat, `gdb` nu poate detecta când un proces realizează o operație `fork()`. Atunci când programul este pornit, depanarea are loc exclusiv în procesul inițial, procesele copii nefiind atașate debugger-ului. În acest caz, singura soluție este introducerea unor întârzieri în executia procesului nou creat (de exemplu, prin

apelul de sistem `sleep()`), care să ofere programatorului suficient timp pentru a atașa manual gdb-ul la respectivul proces, presupunând că i-a aflat PID-ul în prealabil.

Pentru a atașa debugger-ul la un proces deja existent, se folosește comanda `attach`, în felul următor:

(gdb) attach *PID*

Această metodă este destul de incomodă și poate cauza chiar o funcționare anormală a aplicației de depanat, în cazul în care necesitățile de sincronizare între procese sunt stricte (de exemplu operații cu `time-out`).

Din fericire, pe un număr limitat de sisteme, printre care și Linux, gdb permite depanarea comodă a programelor care creează mai multe procese prin `fork()` și `vfork()`. Pentru ca gdb să urmărească activitatea proceselor create ulterior, se poate folosi comanda `set follow-fork-mode`, în felul următor:

(gdb) set follow-fork-mode *mode*

unde *mode* poate lua valoarea `parent`, caz în care debugger-ul continuă depanarea procesului părinte, sau valoarea `child`, și atunci noul proces creat va fi depanat în continuare. Se poate observa că în această manieră debugger-ul este atașat la un moment dat doar la un singur proces, neputând urmări mai multe simultan.

Cu toate acestea, gdb poate *ține evidența* tuturor proceselor create de către programul de depanat, deși în continuare numai un singur proces poate fi rulat prin debugger la un moment dat. Comanda `set detach-on-fork` realizează acest lucru:

(gdb) set detach-on-fork *mode*

unde *mode* poate fi `on`, atunci când gdb se va atașa unui singur proces la un moment dat (comportament implicit), sau `off`, caz în care gdb se atașează la toate procesele create în timpul execuției, și le suspendă pe acelea care nu sunt urmărite, în funcție de valoarea setării `follow-fork-mode`.

Comanda `info forks` afișează informații legate de toate procesele aflate sub controlul gdb la un moment dat:

(gdb) info forks

De asemenea, comanda `fork` poate fi utilizată pentru a seta unul din procesele din listă drept cel activ (care este urmărit de debugger).

(gdb) fork *fork-id*

unde *fork-id* este identificatorul asociat procesului, așa cum apare în lista afișată de comanda `info forks`.

Atunci când un anumit proces nu mai trebuie urmărit, el poate fi înlăturat din listă folosind comenzile `detach fork` și `delete fork`:

```
(gdb) detach fork fork-id
(gdb) delete fork fork-id
```

Diferența dintre cele două comenzi este că `detach fork` lasă procesul să ruleze independent, în continuare, în timp ce `delete fork` îl încheie. [1][6]

Procese în Windows

Introducere

Un proces este definit ca fiind un program aflat în execuție ale cărui instrucțiuni sunt parcurse una câte una dar la momente de timp diferite. În momentul creării, proceselor le sunt alocate anumite resurse de care au nevoie pentru a-și îndeplini sarcinile. Starea unui proces este definită ca activitate curentă a procesului. În timpul execuției procesul își poate schimba starea. Un proces este reprezentat în cadrul sistemului de operare prin blocul de control al procesului (BCP). Acest bloc conține informații referitoare la: starea procesului, valoarea contorului program și a registrelor UC, informații despre gestionarea memoriei, informații de stare referitoare la operațiile de I/O. [8]

Crearea unui proces

Sistemul de operare poate crea procese sau poate desființa procese. În timpul execuției, un proces poate crea unul sau mai multe procese noi. Procesele create sunt numite "copii" iar procesul care le crează este numit "părinte".

Procesul nou creat are și el nevoie de resurse, pe care le ia direct de la sistemul de operare sau de la procesul "părinte".

Procesul "părinte" poate aloca spre utilizare numai o parte a resurselor, cum ar fi memoria sau fișierele, prevenind astfel supraîncărcarea sistemului din cauza creării prea multor procese "copii". [8]

Funcția `CreateProcess`

Creează un proces nou. Noul proces rulează în contextul de securitate oferit de procesul apelat. Dacă procesul apelat ține loc de un alt user, procesul nou utilizează semnul procesului apelat, nu semnul celui care ține loc userului. Pentru a rula noul proces în contextul de

securitate al userului reprezentat de semnul înlocuitor, se folosește funcția **CreateProcessAsUser** sau funcția **CreateProcessWithLogonW**.

Sintaxa:

```
BOOL WINAPI CreateProcess(  
    __in_opt LPCTSTR lpApplicationName,  
    __inout_opt LPTSTR lpCommandLine,  
    __in_opt LPSECURITY_ATTRIBUTES lpProcessAttributes,  
    __in_opt LPSECURITY_ATTRIBUTES lpThreadAttributes,  
    __in BOOL bInheritHandles,  
    __in DWORD dwCreationFlags,  
    __in_opt LPVOID lpEnvironment,  
    __in_opt LPCTSTR lpCurrentDirectory,  
    __in LPSTARTUPINFO lpStartupInfo,  
    __out LPPROCESS_INFORMATION lpProcessInformation  
);
```

Parametrii:

lpApplicationName – Numele modulului care va fi executat. Acest modul poate fi o aplicație proprie Windows. Poate fi și alt tip de modul (de exemplu, MS-Dos sau OS/2), dacă subsistemul potrivit este disponibil pe calculator. Parametrul *lpApplicationName* poate fi NULL. În acest caz numele modulului trebuie să fie primul semn delimitat de un spațiu, la sfârșitul și la începutului argumentului.

lpCommandLine -Linia de comandă poate fi executată. Lungimea maximă a acestui șir este 32 mii caractere. Dacă parametrul “ *lpCommandLine* ” este NULL , atunci avem o limitare de caractere la “MAX_PATH”. Versiunea Unicod a acestei funcții, “**CreateProcessWithLogonW** ” poate modifica conținutul acestui șir. Drept urmare acești parametri nu pot fi pointeri la memoria “read-only” pentru că s-ar realiza o violare a accesului.

lpProcessAttributes-Un pointer la structura **SECURITY_ATTRIBUTES** care determină dacă ceea ce returnează procesul poate fi moștenit la noul proces provenit din acesta. Dacă acest parametru este NULL atunci rezultatul returnat de process nu poate fi moștenit.

lpStartupInfo – un pointer la structura “ Startup Info”.

“ lpProcessInformation ”- un pointer la structura “ProcessInformation ” care primește informații identificatoare despre noul process.

“ lpCurrentDirectory ” Calea către directorul curent pentru proces. Dacă parametrul este NULL atunci noul proces va avea același director și drive ca și procesul apelat.

“ *lpEnvironment*” – un pointer către mediul alocat pentru procesul nou format. Dacă parametrul este NULL, noul proces folosește mediul vechiului proces.

Dacă funcția completează atunci răspunsul va fi o valoare diferită de 0, dacă are eroare atunci întoarce 0. [10]

Funcția CloseHandle

Închide un descriptor deschis.

Sintaxa:

```
BOOL WINAPI CloseHandle(  
    __in HANDLE hObject  
);
```

Funcția nu are parametrii. Dacă funcția completează, valoarea întoarsă este diferită de 0, dacă nu, est 0. Funcția CloseHandle închide descriptor către următoarele obiecte:

- Access token;
- Communications device;
- Console input;
- Console screen buffer;
- Event;
- File;
- File mapping;
- I/O completion port;
- Job;
- Mailslot;
- Memory resource notification, etc.[10]

Așteptarea terminării unui proces

Funcția WaitForInputIdle

Așteaptă până când procesul specificat așteaptă inițializarea userului sau până când intervalul alocat s-a scurs.

Sintaxa:

```
DWORD WINAPI WaitForInputIdle(  
    __in HANDLE hProcess,  
    __in DWORD dwMilliseconds
```

);

Parametrii:

hProcess un descriptor către proces. Dacă procesul este o aplicație de consolă sau nu are un mesaj prestabilit atunci funcția raspunde imediat.

Return code/value Description

0	wait s-a terminat cu succes
WAIT_TIMEOUT	wait s-a terminat deoarece time-slotul s-a terminat
WAIT_FAILED	o eroare a avut loc. [10]

Terminarea unui proces

Terminarea unui proces poate fi:

- Terminare normala cand un proces se termină după executarea ultimei sale instrucțiuni;
- Terminare forțată când procesul se încheie înainte de parcurgerea tuturor instrucțiunilor sale.

Când "copilul" a depășit limita de folosire a resurselor care i-au fost alocate sau nu mai este util din punct de vedere al funcției pe care o realizează, procesul "părinte" poate cere încheierea forțată a execuției sale.

Un proces independent este un proces a cărui execuție nu poate afecta sau nu poate fi afectată de execuția altor procese din sistem.[8]

Funcția TerminateProcess

Închide procesul specificat precum și toate procesele deschise de acesta.

Sintaxa:

```
BOOL WINAPI TerminateProcess(  
    __in HANDLE hProcess,  
    __in UINT uExitCode  
);
```

Parametrii :

hProcess un descriptor către procesul ce trebuie terminat. Acesta trebuie să aibă accesul corespunzător.

uExitCode codul de ieșire ce va fi utilizat de către procesul care va fi închis ca rezultat al acestei comenzi. Folosește funcția **GetExitCodeProcess** pentru a găsi această valoare.

Valoarea returnată este diferită de 0 dacă funcția compilează, dacă nu ea este 0. [10]

Funcția GetExitCodeProcess

Întoarce valoarea de sfârșit a procesului terminat.

Sintaxa:

```
BOOL WINAPI GetExitCodeProcess(  
    __in HANDLE hProcess,  
    __out LPDWORD lpExitCode  
);
```

Parametrii:

hProcess- un descriptor pentru proces. Acesta trebuie să aibă accesul corespunzător.

lpExitCode- Un pointer către o variabilă prin care primește valoarea de sfârșit a procesului terminat. Dacă procesul specificat încă nu a fost terminat și funcția compilează, atunci valoare returnată este STILL_ACTIVE.

În rest, dacă funcția compilează valoarea este diferită de 0, dacă nu, este 0.[11]

Variabile de mediu

Funcția GetEnvironmentStrings

Întoarce variabilele mediului corespunzător pentru procesul curent.

Sintaxa:

```
LPTCH WINAPI GetEnvironmentStrings(void);
```

Dacă funcția compilează atunci răspunsul este un pointer către environment block al procesului curent, dacă nu atunci răspunsul este NULL.[10]

Algoritmul de planificare în Linux și Windows și diferența față de modelul folosit în Unix

Introducere

Planificarea thread-urilor sau proceselor constă în strategia folosită de către sistemul de operare pentru a decide la un moment dat care thread trebuie executat și pentru cât timp. Componenta sistemului de operare care realizează planificarea se numește *planificatorul* de thread-uri sau procese.

Sistemul de operare Linux folosește un *mecanism de planificare* bazat pe *priorități*. Thread-urilor le este asociată câte o prioritate și este ales întotdeauna pentru execuție thread-ul cu prioritatea cea mai mare. Se realizează o listă cu thread-uri care candidează pentru obținerea procesorului. Decizia de planificare este luată în urma implementării a trei strategii diferite de inserare a thread-urilor în listele de priorități. Strategiile se mai numesc și politici de planificare.[7]

Prioritatea și politica de planificare

Există două atribute ale unui thread care fac ca respectivul thread să fie tratat într-un mod special de către planificatorul de thread-uri. Aceste atribute sunt **prioritatea** și **politica** de planificare.

Planificarea thread-urilor pentru execuție se face pe baza priorității. Politica de planificare reprezintă strategia ce definește modul în care thread-urile care au aceeași prioritate vor fi executate pe procesoarele disponibile. În Linux sunt trei politici de planificare, una pentru thread-urile aplicațiilor obișnuite și celelalte două pentru aplicațiile de timp real. Politica de planificare determină pentru fiecare thread modul în care el este inserat și avansează în lista corespunzătoare priorității statice pe care o are asociată. [6]

Politica de planificare în Linux

SCHED_FIFO- First In-First Out -este o politică ce poate fi folosită doar la threaduri cu prioritate statică mai mare ca 0. Principiul de funcționare al acestei politici este: primul venit, primul servit.

SCHED_FIFO este un simplu algoritm de planificare fără time slicing.

Regula care se respectă la această politică este ca: Un proces SCHED_FIFO care a fost întrerupt de un alt proces cu prioritate mai mare ca a sa va sta în capătul listei de priorități și-și va termina execuția de îndată ce toate procesele cu priorității mai mari sunt blocate din nou. Când acest proces devine rulabil el va fi pus la sfârșitul listei pentru prioritatea sa.[1]

SCHED_RR: tot ceea ce a fost descris mai sus pentru SCHED_FIFO se aplică și pentru această politică, cu excepția faptului că fiecărui proces îi este îngăduit să ruleze pentru un interval

maxim de timp. Dacă a depășit această perioadă de rulare, procesul va fi mutat la coada listei de prioritate pentru execuție. Lungimea perioadei de rulare se poate afla folosind `sched_rr_get_interval`. [1]

SCHED_OTHER: poate fi folosită doar la prioritatea statică de grad 0. Procesul care va rula va fi ales din cadrul acestei liste printr-un procedeu dinamic care ține de `setpriority` system call. Aceasta asigură un proces funcționabil corect pentru toate procesele **SCHED_OTHER**. [1]

Politica de planificare și algoritmi în Windows

Planificarea este o operație foarte importantă pentru funcționarea eficientă a calculatorului. Aceasta operație nu numai că permite mai multor programe să funcționeze în același timp dar scade și gradul de utilizare al procesorului.

Algoritmi de planificare a UC

În funcție de criteriile:

- gradul de utilizare al UC ;
- numărul de procese executate într-un interval de timp precizat ;
- durata totală a execuției unui proces ;
- durata de așteptare;
- durata de răspuns, se poate aplica unul din următorii algoritmi de planificare, al cărui scop este de a optimiza criteriul luat în considerare.

Algoritmul FCFS-este un algoritm de tip FIFO : adică primul proces care cere alocarea UC acela este servit. Celălalte procese sunt servite succesiv dar nu înainte ca primul proces să-și termine execuția.

Acest algoritm este foarte simplu de implementat însă are dezavantajul că durata medie de așteptare a proceselor nu este, în general, minimală ci poate varia în limite foarte largi. [1]

Algoritmul Round-Robin- este un algoritm de tip preemptiv. Un astfel de algoritm permite întreruperea execuției unui proces dacă în coada de procese a apărut un proces cu prioritate mai mare de execuție.

Alte caracteristici ale algoritmului sunt folosirea unei cuante de timp și tratarea șirului ready ca fiind un șir circular. Algoritmul asigură un timp de așteptare aproape egal pentru toate procesele din sistem.

Performanțele algoritmului depind de mărimea cuantei folosite. Dacă cuanta este foarte mare algoritmul se comportă asemănător cu FCFS. Dacă cuanta este foarte mică, fiecare din cele n procese se vor executa cu o viteză egală cu $1/n$ din viteza procesorului.[1]

Emularea programelor MS-DOS

DOS , abreviere de la **D**isk **O**perating **S**ystem. este un sistem de operare care rulează o singură aplicație în același timp, adică un sistem single-tasking, single-user (un singur utilizator existent) ce este bazat pe linia de comandă, care nu asigură executarea concurentă și nici împartirea resurselor între mai multe procese. Sub controlul unui sistem de operare monotasking, în sistemul de calcul se poate executa un singur program; în același timp, el va rămâne activ din momentul lansării execuției sale până în momentul finalizării; atât timp cât este în execuție, programul are acces la toate resursele sistemului de calcul.[11]

Prima versiune de DOS, numită PC-DOS, a fost creată de Microsoft în 1981 pentru IBM. Microsoft s-a folosit de acest sistem și apoi l-a vândut fiind compatibil pentru calculatoarele IBM-PC care nu erau fabricate de IBM. Aceasta a fost cea mai populară versiune de DOS. Deoarece DOS este un program simplu și original din sistemul de operare CP/M, există și alte variante de DOS, mai mult sau mai puțin compatibile cu MS-DOS/PC-DOS, ca de exemplu DR-DOS și FreeDOS..DOS`ul a fost cel mai popular sistem de operare pentru arhitectura x86 până la apariția sistemului Windows 95 [6]

Liniiile Windows 9x și NT-Windows 9x s-a dezvoltat pe baza sistemului Windows 3.0 și a hibridurilor sale :Windows 3.1 și 3.11 Windows 9x și NT - Windows 9x, sunt sisteme pe 32 de biți în totalitate multi-tasking, dar în continuare parțial hibrid iar Windows NT considerat un sistem complet nou. De aceea MS-DOS nu a dispărut complet decât după ce Windows ME a fost înlocuit de Windows XP, sistem bazat pe Windows 2000 și Windows NT. DOS era folosit ca un Command Prompt, interpretor standard de comenzi , ca mediu inițial de instalare pentru noile

sisteme de operare.. Ultimele versiuni de DOS au fost cea integrata in Windows Me , MS-DOS 8.00 in 2000, si cea disponibila separat de Windows, MS-DOS 6.22 din 1994.

Astazi, DOS este folosit ca sistem embedded in putine aplicatii, fiind incorporat in aplicatii industriale si in sisteme care inca nu au fost inlocuite din diferite motive, numite sisteme legacy. Totusi acest sistem de operare(DOS) este indepartat din aplicatiile industriale ,pierzand teren in fata sistemelor moderne precum [Linux](#) sau [QNX](#), care vin cu mai multe avantaje -multi-tasking, [POSIX](#) si au un impact minim; in sistemele legacy este inlocuit odata cu uzura fizica sau morala a sistemelor sau functiile putine ce le ofera DOS(un exemplu de sistem legacy inlocuit recent sunt aplicatiile oferite de [Ministerul Finantelor](#) contribuabililor pentru calculul diverselor taxe si impozite, care au fost portate recent de pe MS-DOS pe Windows sau pe web).

DOS nu mai exista in versiunile de Windows contemporane derivate din Windows NT (2000, XP, 2003 si Vista), totusi, interfata cu linia de comanda are comenzi cu sintaxa similara dar este completata cu un numar de functii suplimentare. Programele de DOS ruleaza cu un grad limitat de compatibilitate pe Windows 2000 si XP pe 32 de biti, pe cand compatibilitate cu programele pe sistemele pe 64 de biti a fost total eliminata.

Dos porneste in general din prima partitie fizica a sistemului. La initializarea sistemului, se citeste ora si data curenta din [BIOS](#) ;daca acestea nu exista sau nu au fost setate, utilizatorul este invitat sa le seteze.; urmeaza apoi procesarea unui fisier prin care se puteau initializa driverii de memorie, de CD-ROM,de placa de baza, de placa video, etc, numit CONFIG., abia apoi se proceseaza AUTOEXEC.BAT care este un shell script (batch) pre-definit. Dupa acestea, se prezintautilizatorului linia de comanda Command Prompt-ul - sub forma:

```
[Partitie curenta][:][Director curent (ce e de obicei root-ul disk-ului, \)[simbolul promptului, adica >] – [9]
```

Sistemele MS-DOS mai noi de 3.0 nu au o procedura predefinita de inchidere. Pentru inchiderea sistemului, se apasa pur si simplu butonul de power de pe carcasa. Sistemele mai vechi de versiunea 3.0 ofera comanda park, pentru ampozitiona capul de citire a hard-discului intr-o pozitie safe, dupa care se actiona butonul de inchidere de pe carcasa. Dupa versiunea 3.0,noua tehnologie a hard-disk`urilor a facut aceasta operatiune necesara.

Un calculator fara partea software, doar cu partea hardware este o masa inerta de piese. Cand porneste, calculator trebuie sa execute un program special numit sistem de operare. Rolul sistemului de operare este sa ajute alte programe sa mearga avand grija de detaliile dezordonate de a controla partea hardware a calculatorului.[10]

Procesul de pornire a sistemului de operare: comparatie Windows și Linux

Sistemul de operare este un ansamblu de programe ce asigură utilizarea optimă a resurselor logice și fizice ale unui sistem de calcul. Scopul sau este sa gestioneze componentele hardware ale sistemului de calcul, de a coordona și controla executarea programelor și de a permite comunicarea i cu sistemul de calcul al utilizatorului.Fara un sistem de operare, un calculator nu are sens.De aceea,sistemul de operare este o componenta software importanta ce coordoneaza si supravegheaza activitatea sistemului de calcul si care se intereseaza de comunicarea dintre utilizator si sistemul de calcul. Sistemul de operare este impartit pe 2 nivele avand in vedere legaturile sale cu componentele hardware dar si organizarea programelor softwa:e – nivelul fizic si nivelul logic.

- A. nivelul fizic include componenta firmware a sistemului de calcul; nivelul fizic oferă servicii privind lucrul cu componentele hardware ale sistemului de calcul și cuprinde acele elemente care depind de structura hardware a sistemului;la acest nivel mai sunt incluse programe a căror execuție este indispensabilă, asa cum e programul care lansează încărcarea automată a sistemului de operare, la pornirea calculatorului ; la acest nivel, comunicarea cu sistemul de calcul se realizează prin intermediul sistemului de întreruperi, prin care se semnalează anumite evenimente apărute în sistem; la apariția unei întreruperi, controlul este dat unor rutine de pe nivelul următor al sistemului de operare. Programele care se execută la pornirea sistemului de calcul sunt:

* programul POST (Power-On Self-Test), care verifică starea de funcționare a sistemului de calcul și programele de inițializare a activității sistemului

* drivere fizice care sunt programe ce fac posibila functionarea componentelor fizice ale sistemului de calcul; ele oferă posibilitatea de lucru cu configurația hardware de baza a sistemului de calcul : consola, tastatura, imprimanta, perifericele standard și ceasul sistemului. Avantajul acestei soluții este că asigură independența software-ului de pe nivelul logic față de caracteristicile constructive ale componentelor hardware de bază, ele fiind tratate unitar, prin intermediul driverelor.

- B. nivelul logic se ocupa de partea de programe a sistemului de operare și oferă utilizatorului mijloacele prin care poate utiliza sistemul de calcul; comunicarea utilizatorului cu sistemul de calcul se realizează prin adresarea comenzilor sistemului de operare sau prin intermediul instrucțiunilor programelor pe care le execută;

comunicarea de la calculator la utilizator se realizează prin intermediul mesajelor pe care sistemul le transmite. Mesajele pot fi de erori la nivelul aplicațiilor, la nivelul sistemului, informații legate de sistem, interfața grafică etc. [1]

Procesul de pornire a sistemului de operare este numit bootare. Calculatorul știe să booteze deoarece instrucțiunile de bootare sunt construite în unul din cipurile sale, și anume în cipul BIOS.

Cipul PROM EPROM BIOS îi spune sistemului de bootare să se uite într-un loc fixat pe hard discul care are numărul cel mai mic, adică discul de boot pentru a găsi un program special numit încărcător de boot boot loader (în Windows) [sub Linux încărcătorul de boot este numit LILO Linux LOader]. Încărcătorul de boot este apoi adus în memorie și pornit sau executat. Rolul încărcătorului de boot este deci să pornească sistemul de operare ce va gestiona programele software utilizate, făcând legătura între utilizator și mașină.

Încărcătorul de boot va porni sistemul de operare căutând în nucleu numit kernel, softul necesar, prelucrându-l în memorie sau în core; core-urile sunt componente de bază ale unui sistem hardware performant; ele reprezintă nucleul procesorului. În cele din urmă, se execută comenzile din kernel. Spunem că se încarcă kernelul atunci când Linux-ul bootează și se afișează "LILO" pe ecran, urmat de o linie de puncte. Fiecare dintre puncte înseamnă că a încărcat alt bloc de disc din codul nucleului sau a kernelului. Important este faptul că Linux nu folosește deloc aceste blocuri de disc decât după ce a bootat. Linux-ul a fost inițial conceput pentru PC-uri mai vechi cum ar fi Intel x86 pe 8 octeți cu discuri mici, și de fapt nu poate accesa destul din disc pentru a încărca kernelul direct. Pasul cu încărcătorul de boot va lăsa, de asemenea, să pornească unul din câteva sisteme de operare din locuri diferite de pe disc. Windows-ul procedează identic.. [10]

După ce kernelul a pornit, sistemul de operare trebuie să găsească restul componentelor hardware, pentru că apoi să se pregătească să ruleze programe. El face acest lucru uitându-se în spațiul de I/O la porturi I/O (Intrare/Ieșire), și nu la locațiile de memorie. Porturile i/o sunt adrese speciale pe magistrala care sunt probabil să aibă plăci controlere care le ascultă pentru comenzi. Kernelul nu caută oriunde, și datorită softului bine pus la punct pe care îl posedă, știe unde să caute pentru a găsi dacă apar componente hardware noi, prin răspunsul așteptat de la controlere, dacă acestea există. Acest proces se numește autoprobară. Odată ce s-a încărcat kernelul, procesul de bootare continuă cu iniț. Încărcarea kernelului este doar prima etapă (câteodată numită run level 1 (nivelul de rulare 1)). Iniț'ul porneste câteva procese care să se ocupe de funcționarea bună a sistemului de operare Linux..

Rolul procesului init este de obicei acela de a verifica ca harddisk`urile sunt in regula. Sistemele de fisiere pentru discuri sunt foarte fragile, astfel ca daca au fost deteriorate de o problema sau o neasteptata pana de curent, sunt motive intemeiate sa se ia masuri de recuperare inainte ca Unix/Linux/Windows sa inceapa complet. Urmatorul pas al lui init este de a porni cativa demoni.. Un daemon este un program care asteapta sa faca diverse lucruri pe care le cere utilizatorul, aceasta asteptare consumand putine resurse. Aceste programe speciale mai au rolul de a coordona cateva cereri ce ar putea genera un conflict. Daemonii sunt programe special create care ruleaza constant si stiu despre toate cererile utilizatorului catre calculator si este mai usor astfel decat daca ar fi sa se incerce sa se convinga ca o turma de programe nu se inteleg unul pe altul.

Starea in care toti daemonii sunt porniti este numita de nivel 2, run level 2. Acum trebuie sa se pregateasca de lucrul cu utilizatorul.In aceasta faza, va porni promptul de login, prin executarea de catre init a unei copii a programului getty care urmareste consola.Totodata, Init porneste mai multe copii ale programului getty pentru a monitoriza porturile de Dial-in. Dupa ce s-a initializat si acest program, trecem la run level 3, si utilizatorul poate rula programele. [11]

Bibliografie

- [1] – Wikipedia free on-line encyclopedia – www.wikipedia.com
- [2] – Linux Kernel Website - www.kernel.org
- [3] – InformIT Website - <http://www.informit.com/articles/article.aspx?p=370047&rl=1>
- [4] – S. Sinchack – *Hacking Windows XP* – e-book
- [5] – Linux Magazin on-line – www.linux-magazin.ro
- [6] – E. Raymond – *The Art of Unix Programming* – Addison-Wesley, 2003
- [7] – Vicki Stanfield, R. Smith – *Administrarea Sistemului Linux* – Teora 2004
- [8] – A. Tanenbaum – *Modern Operating Systems* – e-book
- [9] – R. Marsanu – *Cursuri în format digital* – e-book
- [10] – Microsoft Developer Network – www.msdn.com
- [11] – T. Ionescu, Florentina Mocrienco – *Structura si Functionarea Sistemelor de Calcul* – e-book